

SİNİR SİSTEMİ HASTALIKLARINA TANISAL YAKLAŞIM

DOI: 10.37609/akya.3747.c351

BÖLÜM 44

Cemalettin AYVAZOĞLU¹

1. GİRİŞ

Merkezi sinir sistemi (MSS), canlının bilinci, çevreye uyumu ve içinde bulunduğu ortamdaki olaylara karşı adaptasyonunu sağlayan ana kontrol merkezidir. Kısacası, MSS vücudun iç ve dış çevresine yönelik tepkilerini düzenleyerek organizmanın hayatta kalma ve çevreye uyum sağlama süreçlerinde kritik bir rol oynar.

Sinir sistemi fonksiyonlarına göre iki ana gruba ayrılmaktadır: merkezi sinir sistemi (MSS) ve periferik sinir sistemi (PSS). MSS, beyin ve omurilikten oluşur ve gelen uyarıları işleyerek düzenleme, dağıtma ve depolama işlevlerini yerine getirir. PSS ise dış dünyadan gelen uyarıları algılamak, bu uyarılara yanıt vermek ve merkezi sinir sistemine iletimini sağlamakla görevlidir.

Sinir sistemi hastalıklarının tanısı genellikle zorludur. Bilinç kaybı, duysal bozukluklar ve motor fonksiyon kayıpları gibi klinik bulgular değerlendirilerek çoğu zaman ancak tahmini bir tanı konulabilmektedir. Özellikle küçük hayvanlarda nörolojik hastalıklar hızla ilerleyebilir ve semptomları değişkenlik gösterebilir. Bu nedenle nörolojik hastalıkların teşhisi ve yönetimi ve-

teriner hekimler için zorlu bir alan olarak kabul edilmektedir. Ancak, kapsamlı bir temel nöroloji bilgisi, doğru tanıya ulaşmak, hastalığın şiddetini belirlemek ve prognoz hakkında öngöründe bulunabilmek için büyük önem taşımaktadır.

2. KEDİ VE KÖPEKLERDE SİNİR SİSTEMİNİN MUAYENESİ

2.1. Nörolojik Muayenenin Amacı

Nörolojik muayenenin amacı şekil 1’de belirtilen soruların cevaplanması ile mümkündür.

Bu sorulardan ilk iki soru genellikle yapılacak olan nörolojik muayenenin sonucunda cevaplanır. Ancak 3. soru; nörolojik muayeneyi, nörolojikleştirmeyi ve tarihi birleştirerek yanıtlanabilir. 4. soru ise hekime; hastalığın prognozu ve daha fazla diagnostik çalışma konusunda tavsiyelerde bulunabilir.

Sinir sistemini muayenesini 3 ana başlık altında incelememiz mümkündür.

- » Klinik Muayene
- » Laboratuvar Muayeneleri
- » Yardımcı Muayene Yöntemleri

¹ Doç. Dr., Ardahan Üniversitesi, Nihat Delibalta Göle MYO, cemayvazoglu@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2064-0657

KAYNAKLAR

1. Akın, F., & Beşaltı, Ö. (2000). Veteriner Nöroşirurji. Barışcan Matbaası, Ankara, 148-150.
2. de Lahunta, A., Glass E. (2009). The neurological examination. In: Veterinary Neuroanatomy and Clinical Neurology. 3rd edn. Ed de Lahunta, A. & Glass, E. Saunders Elsevier, St. Louis. pp 487-501.
3. Ettinger, S. J., Feldman, E. C., & Côté, E. (2016). Textbook of Veterinary Internal Medicine-eBook: Textbook of Veterinary Internal Medicine-eBook. Elsevier health sciences.
4. Garosi, L. (2009). Neurological examination of the cat: How to get started. Journal of Feline Medicine and Surgery 11, 340-348.
5. Garosi, L., Lowrie, M. (2013). The neurological examination. In: BSAVA Manual of Canine and Feline Neurology. 4th edn. Ed Platt, S. & Olby, N. BSAVA, Gloucester. pp 1-24.
6. Paluš, V. (2014). Neurological examination in small animals. Macedonian Veterinary Review, 37(1), 95-105.
7. Griffiths, I.R (1991): Muscles. Canine Medicine and Therapeutics. Chapter 7, Third Ed. Blackwell Scientific Publications Editorial Offices. London.
8. Guyton, A.C. (1976): Textbook of Medical Physiology. 5th. Ed. W.B. Saunders Comp. Philadelphia, London, Toronto
9. İmren, H.Y. (1998): Kedi ve köpek hastalıkları. Medisan yay. Ankara, 153-199.
10. Nelson, R.W., Couto, C.G. (2003): Small animal internal medicine. Third ed. Mosby Inc. USA
11. Ok, M. (2005): Vetereiner Nöroloji. Selçuk Üniversitesi basımevi, Konya.
12. Oliver, J.E., Lorenz, M.D. (1993): Handbook of veterinary neurology. W.B. Saunders Comp. Philadelphia, USA.
13. Schaer, M. (2003): Clinical medicine of the dog and cat. Manson Pub. Ltd. London.
14. Thomson, C., Hahn, C. (2012). The neurological examination and lesion localization. In: Veterinary Neuroanatomy a Clinical Approach. 1st edn. Ed Thomson, C & Hahn, C., Saunders Elsevier, St. Louis. pp 124-136.
15. Wheeler, S.J. (1991): The nervous system. Canine Medicine and Therapeutics. Chapter 5, Third Ed. Blackwell Scientific Publications Editorial Offices. London.
16. Wheeler, S.J. (2000): Manual of small animal neurology. British small animal veterinary association. England.